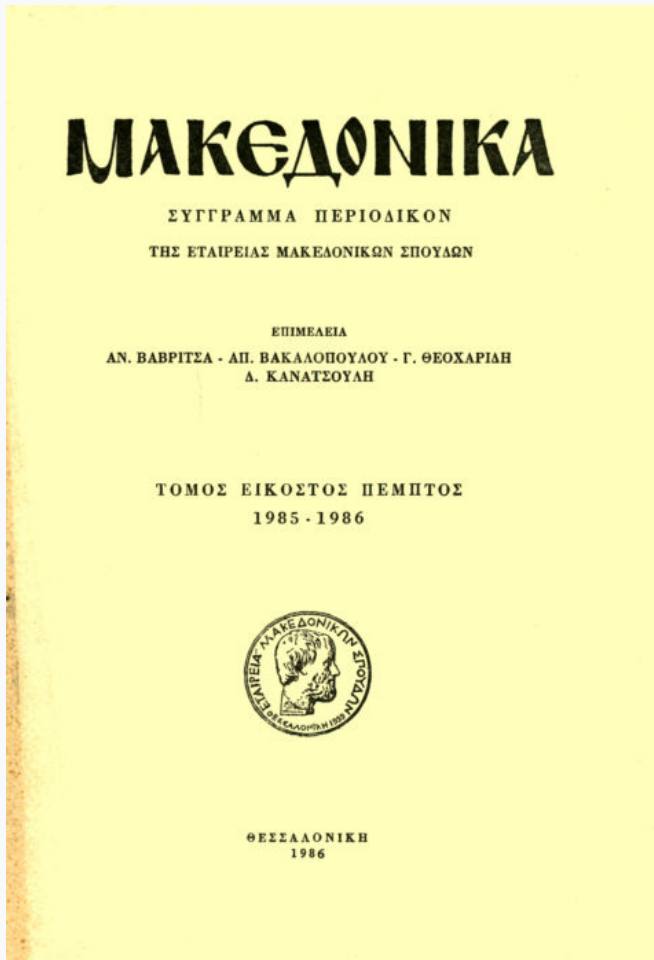

Μακεδονικά

Τόμ. 25, Αρ. 1 (1986)

Ο αγιορείτης Ευθύμιος "σταυρουδάς" πάροικος
στη Σκιάθο κατά την Επανάσταση

Κ. Ν. Καλλιανός

doi: [10.12681/makedonika.223](https://doi.org/10.12681/makedonika.223)

Copyright © 2014, Κ.Ν. Καλλιανός

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καλλιανός Κ. Ν. (1986). Ο αγιορείτης Ευθύμιος "σταυρουδάς" πάροικος στη Σκιάθο κατά την Επανάσταση. *Μακεδονικά*, 25(1), 105–110. <https://doi.org/10.12681/makedonika.223>

**Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ «ΣΤΑΥΡΟΥΔΑΣ»
ΠΑΡΟΙΚΟΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑΘΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ**

Μεταξύ των άγιορειτών που έρχονται ως πάροικοι στη νήσο Σκιάθο μετά την ύποταγή του Ήθωνα στους Τούρκους¹ είναι και ο κελλιώτης ιερομόναχος Εύθύμιος «σταυρουδάς», που διέμενε στο Καρακαλλινό κελλίο των Εισοδίων της Θεοτόκου, στις Καρυές².

Ο Εύθύμιος πρέπει να ήλθε στη Σκιάθο περί τα τέλη του 1821 με άρχες του 1822. Δυστυχώς ακριβή της άφιξέως του χροολογία—όπως και των άλλων παροίκων άγιορειτών—δέν έχουμε· γνωρίζουμε όμως ότι μαζί με άλλους άγιορείτες ύπογράφει ως μάρτυρας στη διαθήκη του άγιορείτη Χατζή Άβραμίου, που συνετάγη στη Μονή Εύαγγελισμού την 23η Μαρτίου 1822³.

Όπως κι οί άλλοι άγιορείτες, έτσι και ο Εύθύμιος, πρέπει να φιλοξενήθηκε στην ιστορική Μονή του νησιού, της Εύαγγελιστριάς, όπου ήγούμενος ήταν ο Σκιαθίτης ιερομόναχος Άλύπιος Δ. Έπιφανίου⁴.

Φαίνεται ότι ήταν ένάρετος και καλός κληρικός. Γιατί με την άδεια του επισκόπου Σκοπέλου και τη θέληση των Σκιαθιτών έγινε ο πνευματικός των κατοίκων της νήσου. Μάλιστα στο άρχείο της Μονής Εύαγγελισμού Σκιάθου σώζεται το από 19 Σεπτεμβρίου 1822 ένταλτήριο Έπισκοπικό Γράμμα του Σκοπέλου και Σκιάθου Εύγενίου⁵, όπου σημειώνεται μεταξύ των άλλων και το έξηξ: Ότι δηλ. άνατίθεται «τῷ Πανοσιωτάτῳ έν Ήερομονάχοις

---

1. Ίω. Π. Μ α μ α λ ά κ η, Τό Άγιον Όρος (Άθως) διά μέσου των αίωνων, Θεσσαλονίκη 1971, σ. 433 κ.έ.

2. Κ ρ ί τ ω ν ο ς Χ ρ υ σ ο χ ο ϊ δ η - Π. Γ ο υ ν α ρ ί δ η, Ήερά Μονή Καρακάλλου, Κατάλογος άρχείου, στον τόμο «Άθωνικά Σύμμεικτα» 1, Ε.Ι.Ε./Κ.Β.Ε., Άθήνα 1985, 66, άρ. 76, όπου και οι περιλήψεις όμολόγων του Κελλίου των Εισοδίων (α/α 3, 4), στις όποιες φαίνεται το όνομα του Εύθυμίου «σταυρουδά».

3. Ή διαθήκη αυτή βρίσκεται στο άρχείο της Μονής Εύαγγελιστριάς· ένα τμήμα της δημοσίευσε ο Ίω. Ν. Φ ρ α γ κ ο ύ λ α ς, Σκιαθίτικα. Α', Ίστορία της Σκιάθου, Άθήνα 1978, σ. 248 σημ. 84.

4. Για τη Μονή Εύαγγελισμού, που Ίδρυσαν οί Κολλυβάδες του Άγ. Όρους και τον ήγούμενο Άλύπιο βλ. Ίω. Ν. Φ ρ α γ κ ο ύ λ α, ό.π., παρ. σ. 208-220 και 265.

5. Περί του Έπισκόπου αυτού βλ. Μητρ. πρ. Λήμνου Β α σ ι λ ε ί ο υ Ά τ έ σ η, Ό Έπίσκοπος Σκοπέλου και Σκιάθου Εύγένιος Οίκονόμου, έφημ. «Βόρειοι Σποράδες», άρ. φ. 33/1973.

κυρίῳ Εὐθυμίῳ, ὡς ἀνδρὶ τιμίῳ καὶ εὐλαβείας ἀξίῳ, τὸ τῆς πνευματικῆς πα-
τρίοτητος λειτουργήμα...»¹.

Στις 25 Σεπτεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους (1822) ὁ Εὐθύμιος ὑπογράφει μαζί
μὲ τὸν ἐπίσκοπο Εὐγένιο καὶ τὸν ἀγιορείτη ἱερομόναχο Συμεὼν τὴ διαθήκη
τοῦ ἱεροδιακόνου Ἰωσήφ ἐκ Φουρνῶ, τοῦ Διδασκάλου², ὁ ὁποῖος, ἀπὸ τὸ
Ἅγιον Ὅρος, εἶχε ἔλθει καὶ αὐτὸς στὴ Σκιάθου.

Τὸ ἐπόμενο ἔτος καὶ συγκεκριμένα στὶς 20 Ἀπριλίου 1823 ὁ Εὐθύμιος
συντάσσει τὴ διαθήκη του. Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης, ποῦ εἶναι γραμμένο
ἀπὸ τὸν ἴδιο, παραθέτουμε στὴ συνέχεια, διορθωμένο ἀπὸ τὰ ὀρθογραφικὰ
τοῦ σφάλματα.

«Ἐπειδὴ διὰ τῆς παραβάσεως κ(αι) παρακοῆς) / ὑστερήθημεν τῆς τρυ-
φῆς τοῦ Παραδείσου κ(αι) τῆς/ δόξης τοῦ Θεοῦ ἐξεπέσαμεν (φεῦ, δι' ἀπάτης
εἰς / τὸν κόσμον εἰσηλθὼν ὁ θάνατος) ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ κα/κὸν ἀθάνατον γέ-
νηται, κατὰ τὸν μέγαν Γρηγόριον, πορευόμεθα ὅπου ὁμοῦ Βασιλεῖς κ(αι)
πτωχοί. / Τοῖνον κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος ἐν Ἱερομονάχους Εὐθύμι/ος, ὡς μὴ εἰδὼς
τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου μου, ἔχων σῶας / τὰς φρένας μου, ποιῶ διάταξιν περὶ
πάντων ὧν κέκτημαι. Κ(αι) πρῶτον ἀφήνω συγχώρησιν εἰς ὄσους μὲ ἐλύ-/
πησαν, μὲ λόγον ἢ ἔργον, ὁμοίως κ(αι) ἐγὼ παρακαλῶντας ζητῶ συγχώρη-
σιν ἀπὸ ὄσους ἐλύπησα ἢ ἀδί/κησα, κ(αι) δεύτερον, τὰ δώδεκα Μηναιῖα, ἢ
Παρακλη/τικῆ, τὸ Τριῶδιον, Πεντηκοστάριον, Εὐχολόγιον, Χρυσοστο/μι-
κόν, Συναξαριστής, χειρόγραφα κατανυκτικὸν κ(αι) Φιλοκαλία, Φελώνιον
κ(αι) στιχάριον μὲ κλαδία, περιζώνιον / ἀσημένιον, καλύμματα ἀέρας, ἀντι-
μνήνσιον, τὸ Παναγι/άριον κ(αι) ἢ Εἰκόνα, νὰ δοθοῦν εἰς τὸ ὄσπιτιον, ὅπου
ἔζησα/ εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, διατὶ ἐκεῖ τὰ ἡῦρα, τὸ ὅποιον εἶναι εἰς / ταῖς
Καραίς, ὑποκάτωθεν τοῦ Ἁγῶ τὸ Κιόσκι, τὸ ὅποιον/ εἶναι Καρακαλλίων,
κ(αι) ἢ Ἐκκλησία εἶναι Εἰσόδια τῆς Θεοτό/κου. Τὸ νομικὸν χειρόγραφον
τοῦ Νεοφύτου κ(αι) τὸ Χρυσοστομικὸν / νὰ δοθοῦν εἰς τοῦ Καρακάλλου.

1. Ὀλόκληρο τὸν τύπο τοῦ Γράμματος βλ. εἰς Ἁ γ α π ἰ ο υ ἱερομονάχου, Νικο-
δήμου μοναχοῦ, Πηδάλιον, ἐν Ἀθήναις 1841, σ. 457.

2. Ὁ Ἰωσήφ διδάξε ὡς ὑποδιδύσκαλος, μαζί μὲ τὸν Ἀθανάσιο τὲν Πάριο στὴ Χίο,
βλ. Κ. Σ ῥ ῥ α. Νεοελληνικὴ Φιλολογία, Ἐν Ἀθήναις 1868, σ. 635. Μὲ τὴν ὑποταγὴ
τοῦ Ἀθῶνα ἦλθε στὴ Σκιάθου, ὅπου, ὡς φαίνεται, καὶ ἀπεβίωσε. Ὑπῆρξε λόγιος μονα-
χός· μάλιστα χειρόγραφα καὶ ἐντυπα βιβλία του σώζονται μέχρι σήμερα στὴ βιβλιο-
θήκη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· βλ. Μητροπολίτου πρ. Ἡλείας Ἀ ν τ ω ν ἰ ο υ Π ο λ ἰ τ η,
Κατάλογος χειρογράφων καὶ ἐντύπων τῆς ἐν Σκιάθῳ Ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελισμοῦ τῆς
Θεοτόκου, (ἀνάτ. ἀπὸ τὸ π. «Θεολογία»), ἐν Ἀθήναις 1962, σ. 22, 48 κ.λ.

Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης τοῦ Ἰωσήφ δημοσίευσε, ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς Μεγ. Λαύ-
ρας τοῦ Ἁγ. Ὁρους, ὁ Γέροντ Ἀ λ ἔ ξ α ν δ ρ ο ς Λ α υ ρ ἰ ῶ τ η ς, Ἐγγραφα Ἁγίου
Ὁρους τῆς Μεγ. Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τ. Α', Ἀθήναις 1966, σ. 86.

Ὁ παπᾶς Διονύσιος¹ ἂν θέλη / νὰ ὑπάγη εἰς τὸ ὀσπίτιόν μας νὰ πάρῃ τὰς ὁμολογίας / τοῦ ὀσπιτίου κ(αι) νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τὸ ὀσπίτιόν μας, ἅς πάρῃ τὰς ὁμολογίας κ(αι) τὰ ἄνωθεν γε/γραμμμένα βιβλία κ(αι) ἅς ὑπάγῃ. Τὸν καταστένω / ἴδιον οἰκοκύριον, ὡσάν ὅπου ἐκεῖ ἔγινεν καλόγη/ρος κ(αι) παπᾶς, ἂν ὑπάγῃ. Κ(αι) ὁ Νεόφυτος ἅς τὸν δεχθῆ / κ(αι) αὐτὸν ὡς παράδελφόν του, ὅμως νὰ ὑποτάσσεται εἰς / τὸν παπᾶν Διονύσιον. Ἐφῆνω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ / Χριστοῦ τρία βιβλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τρία τοῦ ἁγίου / Δεσπότη μας κυρίου Εὐγενίου² ἕνα τοῦ πρωτόπαπα κ(αι)/ἕνα τοῦ παπα Γεωργίου. Κ(αι) εἴ τις φανῆ διασκεδάσαι κ(αι) χαλάσαι τὴν παροῦσαν μου διαθήκην, νὰ ἔχῃ / τὰς ἀράς τῶν Τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφόρων / πατέρων κ(αι) πάντων (τῶν) ἐν ταῖς ἑπτὰ Συνόδοις. Ἐφῆ/νω δὲ ἐπιτρόπους τῆς παρουσίας μου διαθήκης τὸν / ἅγιον Καθηγούμενον τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου Κύριον/Κύριον Ἀλύπιον, κ(αι) ἅγιον Γέροντα κύριον κύριον Ματθαῖον τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους³. Ἀπὸ/ τὰς Ἐπιστολάς τοῦ Παύλου νὰ δοθῆ ἕνα βιβλίον / τοῦ πνευματικοῦ μου παπα κὺρ Παρθενίου κ(αι) ἄλλο τοῦ πρωτόπαπα κ(αι) ἄλλο τοῦ παπα Γεωργίου / 1823 Ἀπριλλίου 20. / Εὐθύμιος ἱερομόναχος ἀποφασίζω τὰ / ἄνωθεν.

/ Καλλίνικος μοναχὸς ἁγιορείτης μαρτυρῶ.

/ <Εὐρέθησαν κρίνα...(:) γρόσια.

/...ψιλοὶ παράδες; γρόσια 99,10 / 12: βιβλία τοῦ Παύλου/ 1: Χρυσοστομικόν/1: τοῦ Νεοφύτου Χειρόγραφον/1: Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη/12: Μηναιᾶ/1: Παρακλητικὴ/1: Τριώδιον/1: Πεντηκοστάριον/1: σεντούκι⁴/ ἀπὸ τὰ ἄνωθεν δώδεκα / βιβλία ἐπούλησα τρία/ ἐχάρισα ἕνα τοῦ ἁγίου / Σκοπέλου ἕνα τοῦ παπα/Γεωργίου κ(αι) ἕνα τοῦ παπα/Παρθενίου πνευματικοῦ μου⁵.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1824 μὲ ἀρχῆς τοῦ 1825 δημιουργήθηκε στὴ Σκιάθου μία ἀναταραχὴ, ἣ ὅποια προέκυψε ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο γεγονός. Ἡ Μαγδαληνή, ἀνεψιὰ τῶν δύο ἱερομόναχων ἀδελφῶν Ἰωσήφ καὶ Εὐγενίου Χατζηγιάννη⁶ καὶ σύζυγος τοῦ Νικολ. Τζιανάνκου, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα της

1. Μαζί με τὸν ἱερομ. Εὐθύμιος «σταυρουδάς», στὰ ὁμολογία τοῦ Κελλίου τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, στίς Καρυές, συναντοῦμε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἱερομ. Διονυσίου. Αὐτὸν νὰ ἔννοεῖ, ἄραγε, ὁ παπα-Εὐθύμιος; βλ. καὶ σ. 105, σημ. 2, ὅπου οἱ σ/α τῶν ὁμολόγων κ.λ.

2. Πρόκειται γιὰ τὸν Σκιάθου καὶ Σκοπέλου Εὐγένιο Οἰκονόμου, βλ. καὶ σ. 105, σημ. 5.

3. Γιὰ τὴ Μονὴ Ἁγ. Χαραλάμπους καὶ τὸν μοναχὸ Ματθαῖο βλ. Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα, ὅπ., παρ. σ. 206-207.

4. Τὸ τμῆμα αὐτὸ τῆς διαθήκης ἔχει γραφεῖ ἀπὸ ἄλλο χέρι.

5. Ἡ διαθήκη βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Σκιάθου.

6. Οἱ δύο αὐτοὶ ἱερομόναχοι ἦσαν συγγενεῖς τοῦ Ἁλ. Παπαδιαμάντη διετελέσαν ἡγούμενοι τῆς Μονῆς Παναγίας Κουνίστρας. Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα, ὅπ., παρ. σ.

ἐγκαταλείπει τὴν συζυγικὴν ἐστία καὶ καταφεύγει στοὺς δύο ἱερωμένους θεοὺς τῆς. Ἐκεῖνοι τότε διαπράττουν τὸ κανονικὸ παράπτωμα καὶ νυμφεύουν, χωρὶς νὰ ἔχει λυθεῖ ὁ ἄλλος γάμος τῆς Μαγδαληνῆς καὶ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐπισκόπου Σκοπέλου, τὴν ἀνεψιά τους μὲ ἄλλον σύζυγο. Τὸ σκάνδαλο αὐτὸ ἐπέδρασε ἀρνητικὰ στὴ μικρὴ σκιαθιτικὴ κοινωνία τοῦ 1825 καὶ ἄρχισαν νὰ δημιουργοῦνται καὶ ἄλλα τέτοια παρόμοια ζητήματα.

Λαμβάνοντας λοιπὸν ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ ρευστὴ αὐτὴ κατάσταση, ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ Σκιάθῳ, ὁ πνευματικὸς τῆς νήσου, ἱερομόναχος Εὐθύμιος, ἔστειλε στὸ Ἔπουργεῖο τῆς Ὁρθοσκείας τὴν ἐξῆς ἀναφορά:

«Ἀριθμ. 1765 / Ἀναφορὰ ἐκ Σκιάθου Εὐθύμιου Ἱερομονάχου ἀγιορείτου σημειωμένη/ ἀπὸ τὰς 19 Μαΐου 1825 / ἐλήφθη τῇ 4 Ἰουνίου //

Πρὸς τὸ Ἱερὸν Ἐπουργεῖον τῆς Ὁρθοσκείας

/Ὁ ὑποσημειούμενος ἁμαρτωλὸς πνευματικὸς τῆς νήσου Σκιάθου / ὅστις ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἄθωνος κατήντησα εἰς ταύτην / τὴν νῆσον, καὶ κατ' ἐκλογὴν τῶν ἐγκατοίκων ἀδεία καὶ τοῦ Ἀρχιερέως ἀνεδέχθην τὸ μέγιστον βάρος τῆς Ἱερᾶς / ἐξομολογήσεως ἀναφέρομαι ταπεινῶς, ὅτι μεγάλη πα/ρανομία καὶ καταπάτησις τῶν Ἱερῶν Ἐκκλησιαστικῶν νόμων ἄρχισεν ἐφέτος εἰς ταύτην τὴν νῆσον. / Κατὰ πρῶτον, ἕνα συνοικέσιον ἀρραβωνιασμένον εἰς/ διάστημα δέκα χρόνων, καὶ εἰς τὸν νομί/μω εἰςτεφαναμένον μὲ τὴν Ἱεράν τελετὴν τοῦ Γάμου· ἅμα ὅπου ἀπέθανε μετ' ὀλίγου ἡμέρας ὁ πατήρ / τῆς νύμφης, δηλαδὴ μετὰ σαράντα ἡμέρας διὰ μικρὰς / φιλονικίας ἐχωρίσθη, καὶ ἡ μὲν νύμφη κατέφυγε / εἰς τὴν προστασίαν δύο καλογηρῶν θείων τῆς χωρὶς / νὰ ὑποχρεωθῆ πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν νόμον / ἄνδρα τῆς. Ἐγὼ τοὺς ὠμίλησα, ἐσυμβούλευσα, πλην ὁ καρ//πὸς μου ἐστάθη εἰς φοβερисμοὺς καὶ ὕβριτας ἀπὸ τοὺς καλογήρους / Ἰωσήφ καὶ Εὐγένιον θεοὺς τῆς νύμφης ταύτης. Ἐστάλη κατὰ / τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον καὶ ἐπιταγὴ τοῦ Ἱεροῦ τούτου / Ἐπουργείου, τὴν ὁποῖαν ἔφερον ὁ ἄνδρας τῆς νύμφης / διὰ νὰ δώσῃ ὁ Ἰωσήφ τὴν νόμιμον γυναῖκα του καὶ τὴν / προῖκαν του, καὶ ἀφ' οὗ δὲν ἔπραξεν κανένα ἀπὸ τὰ / νομίμως διαταττόμενα ὁ κύρ Ἰωσήφ, ὅστις εἶχε / τὴν νύμφην εἰς τὸ σπίτι του, ἐκινήθη νὰ κατορθώσῃ / καὶ νὰ στείλῃ μαρτυρίας εἰς τὸ Ἱερὸν Ἐπουργεῖον, ὅτι / εἶναι καλὸς καὶ τίμιος· καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος εὐρῶν / ἄλλον τινὰ νέον τὴν ἐστεφάνωσε μὲ αὐτὸν μόνος του / χωρὶς νὰ διαλυθῆ ὁ πρῶτος γάμος, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς τοὺς κοινούς τῆς πολιτείας / ἱερεῖς ἐστεφάνωσε μόνος του τοῦτο τὸ παράνομον καὶ / μοιχικὸν συνοικέσιον· ποὺ πεποιθὸς δὲν ἤξεύρω. Ἐπομένως ἅμα, ὅπου αὕτη ἡ παρανομία ἐγίνε ἀρ//χισε νὰ πληθύνῃ τὸ κακὸν εἰς διάστημα ἐνὸς μηνός· Τριῶν ἡμερῶν ἄλλη νύμφη ἐδίωξε τὸν ἄνδρα τῆς/ δύο μηνῶν γαμβρὸς ἐγκατέλειπε τὴν γυναῖκα του μὲ

/ ἀπόφασιν καὶ πείσμα, ὅτι δὲν ξαναεώνονται. / Ἄλλος φωνάζει εἰς τὰς πλατείας ὅτι ἡ γυναῖκα μου εἶναι / ἄσχημη τὴν ἀφήνω· ἄλλος, δὲν κάνει παιδί τί τὴν θέλω / ἄλλη πάλιν εἶναι πτωχός ὁ ἄνδρας μου δὲν εὐχαριστοῦμαι. / Διὸ διὰ ἀγάπην Θεοῦ τὸ Ἱερὸν Μινιστέριον νὰ ἀνα/λάβῃ καὶ εἰς ταύτην τὴν νῆσον τὴν περὶ τούτου πρόνοιαν αὐτοῦ καὶ / διατάξιν. Ἐπειδὴ, ὅσοι φιλόχριστοι προστρέχουν ἤδη μὲ / πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο τὸ Ἱερὸν Κριτήριον νὰ παραστήσουν / τὰ διατρέξαντα καὶ νὰ εὑρουν τὴν ἱκανοποίησιν. Εἰμὶ / δὲ μὲ ὄλον τὸ σέβας. Τῇ 19 Μαΐου 1825 ἐν Σκιάθῳ/

ὁ εὐτελής Εὐθύμιος ἱερομόναχος / ἁγιορείτης/.

†Κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος ἱερομόναχος Ἀλύπιος ὁ ἠγούμενος τοῦ ἐν Σκιάθῳ/ κοινοβίου, μαρτυρῶ, ὅτι ὁ γράψας τὰ ἄνωθεν καὶ βεβαιώσας αὐτὰ / μὲ τὴν ἴδιαν του ὑπογραφὴν ὑπάρχει ἐκλελεγμένος ὑπὸ πάντων / τῶν ἐγκατοίκων ταύτης τῆς νήσου, διὰ νὰ δέχεται τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν καὶ / ὅσα λέγει εἶναι ὅλα ἀληθινὰ καὶ βέβαια, χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν ἢ δολιότητα¹.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1829 ὁ Εὐθύμιος εἶχε ἀποθάνει. Φαίνεται πὼς διέμενε ἐκτὸς Μονῆς, ἴσως στὸ Κάστρο, γιατί τὸ σεντούκι, ὅπου ὑπῆρχαν τὰ διάφορα πράγματά του, μεταφέρθηκε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Μελαχροينوῦ Καλογιάννη, μετὰ τὸν θάνατό του, στὸ μοναστήρι τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅπου καὶ ἀνοίχθηκε.

Στὴ συνέχεια παραθέτουμε τὸν κατάλογο (κατάστιχο) τῶν πραγμάτων ποὺ βρέθηκαν καὶ καταγράφηκαν.

«Κατάλογος τῶν πραγμάτων τοῦ/ μακαρίτου πνευματικοῦ παπα Εὐθυμίου «σταυρουδά» κελλιώτου, εὑρισκομένων εἰς / ἐν σεντούκι, τὸ ὁποῖον ἐφέρθη ἀπὸ τὸ / ὀσπίτιον τοῦ Μελαχροينوῦ Καλογιάννη εἰς / τὴν Κοινοβιακὴν μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας δι' ἐπιταγῆς τῶν Δημογερόντων Σκιάθου/ ἐσφραγισμένον καὶ ἠνοιχθὲν κατ' ἐμπροσθεν τοῦ Ἐκτάκτου / Ἐπιτρόπου τῶν Βορ. Σποράδων κυρίου Δημητρίου Κριεζῆ, καὶ ἐνὸς τῶν Δημογερόντων / Σκιάθου κ. Ἀναγνώστου Μπονάκη καὶ κατε/γράφησαν ὡς ἀκολουθῶς/.

Ἐξήγησις τοῦ Νικοδήμου τῶν Ἐπιστολῶν / τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς πέντε τόμους.

/ 1 ἐν βιβλίον τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου.

/ 1 ἐν ἑτερον ὀνομαζόμενον Κῆπος / χαρίτων.

/ 1 ἐν ὁ πρῶτος τόμος τοῦ Συναξαριστοῦ

/ 1 ἐν βιβλίον κανονικόν.

/ 1 ἐν βιβλιάριον Ἀπολογία Χριστια/νική.

/ 1 μία πνευματικὴ νουθεσία

/ 1 ἐν βιβλιάριον τοῦ Θηκαρά

/ 1 εἰς Σταυρὸς ἀσημένιος εἰς μονόκε/ρον ἀσκάλιστον, τυλιγμένος εἰς ἕν / μανδήλι.

/ 1 ἕν φελώνιον ἀπὸ τζίτι.

/ 2 ἐπιτραχήλια παλαιά

/ 3 ὑποκάμισα μονά

/ 1 ζυγὴ κλειδοτάρι μετὴν ζώνην πολλὰ / μικρὰ ἀσημένια.

/ 1 εἰς μποτζᾶς μετὴν μερικὰ μανδηλάκια / καὶ κάλυμμα ποζαπὸν ἕνα.

/ 6 ζάρφια ἀργυρᾶ.

/ ἕν κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ καὶ ἕν περόνι ἀση/μένια καὶ τζακισμένα.

// 1 ἦτοι ἕν κομπολόγι κεχριμπαρένιον.

/ αὐτὰ τὰ ζάρφια δηλ. περούνη ἕν / καὶ κομπολόγι καὶ κουταλάκι εὑρίσκονται εἰς / μίαν σακκοῦλα φέρουσαν ἐπιγραφὴν 5:/α.

1. ἕν τζηκτάνη (:) μετὰ γράμματα διάφορα/.

Διὸ ἔγιναν δύο ἀπαράλλακτα ὑπογεγρα/μμένα παρὰ τοῦ κυρίου Ἄλυ-
πίου, καὶ παρὰ τῶν Δημογερόντων τῆς Ν. Σκιάθου διὰ τὴν / κρατῆ ἑκάτερον
μέρος ἀνά ἕν εἰς ἔνδει/ξιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐν Σκιάθῳ τῇ 6 Ἀπριλλίου 1829/
Ἐπιβεβαιούται τὸ ἀληθές τούτου τοῦ καταστήχου / τῆ αὐτῆ ἡμερομηνία.
Οἱ Δημογέροντες Σκιάθου / Τ. Σ. Α. Μπονάκης / Ἀγγελῆς Γεωργίου / Γιαν-
νιὸς Μωραΐτου¹.

Σκόπελος

ΠΡΕΣΒ. Κ. Ν. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

SUMMARY

Priest K. N. Kallianos, Euthimios «stavroudas», the monk from Mt Athos, resides in Skiathos during the revolution.

The monk Euthimios «stavroudas», who led a monastic life in the cell of the Presentation of the Virgin Mary of the Caracalla monastery at Karyes of Mt Athos, fled to Skiathos in 1821-22, together with other monks from Mt Athos, after its submission to the Turks. He was given hospitality in the historical monastery of the Annunciation, founded by Kollivades (Mt Athos' monks) at the end of the 18th c, and he became the confessor of the island. He died there in 1829.

1. Κι αὐτὸ τὸ ἔγγραφο βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας. Θεωροῦμε ὑποχρέωσή μας νὰ εὐχαριστήσουμε τὸ Μορφ. Ἴδρυμα Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τοὺς ἐπιστημονικοὺς ἐπιμελητές του κ. Μαρία Πολίτη-Σακκελαριάδη καὶ τὸν κ. Ἀγαμ. Τσελίκου γιὰ τὴν παροχὴ φωτοτυπιῶν, ὄλων τῶν ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Σκιάθου, ποὺ χρησιμοποιήσαμε στὴν παρούσα μελέτη.